

O‘ZBEKISTONDA SPORT TURIZMI: POTENSIAL, TENDENSIYALAR VA RIVOJLANISH YO‘LLARI.*Shoakromov Shoabbos Shavkat o‘gli**Toshkent Kimyo xalqaro universiteti**MTOU-6U Magistranti*

Annotatsiya: O‘zbekiston, o‘zining boy tarixi, madaniyati va tabiiy go‘zalliklari bilan tanilgan mamlakat sifatida, sport turizmi sohasida ham katta imkoniyatlarga ega. Sport turizmi, sayyohlar uchun sport faoliyatlarini amalga oshirish, sport tadbirlarida ishtirok etish yoki sportni tomosha qilish maqsadida sayohat qilishni anglatadi. O‘zbekistonda sport turizmining rivojlanishi, mamlakatning iqtisodiy o‘sishiga, ijtimoiy barqarorlikka va xalqaro miqyosda tanilishiga katta hissa qo‘shishi mumkin. Ushbu maqolada O‘zbekistonda sport turizmi: potensial, tendensiyalar va rivojlanish yo‘llari haqida ma’lumotlar berilgan.

Kalit so‘zlar: sport, turizm, iqtisodiy o‘sish, sport infratuzilmasi, sayyohlar, madaniyat, tendensiyalar.

Аннотация: Узбекистан, как страна, известная своей богатой историей, культурой и природной красотой, также имеет большой потенциал в сфере спортивного туризма. Спортивный туризм означает путешествия туристов с целью занятия спортом, участия в спортивных мероприятиях или просмотра спортивных состязаний. Развитие спортивного туризма в Узбекистане может внести значительный вклад в экономический рост страны, социальную стабильность и международное признание. В этой статье представлена информация о спортивном туризме в Узбекистане: потенциал, тенденции и пути развития.

Ключевые слова: спорт, туризм, экономический рост, спортивная инфраструктура, туристы, культура, тенденции.

Abstract: Uzbekistan, as a country known for its rich history, culture and natural beauty, also has great potential in the field of sports tourism. Sports tourism means traveling for tourists to engage in sports activities, participate in sports events or watch sports. The development of sports tourism in Uzbekistan can make a significant contribution to the country's economic growth, social stability and international recognition. This article provides information on sports tourism in Uzbekistan: potential, trends and development paths.

Keywords: sports, tourism, economic growth, sports infrastructure, tourists, culture, trends.

KIRISH

O'zbekistonning geografik joylashuvi va iqlimi sport turizmi uchun juda qulaydir. Mamlakatda tog'li hududlar, cho'l va tekisliklar mavjud bo'lib, bu turli xil sport turlari, masalan, tog' sporti, velosiped sporti, piyoda sayr qilish, suv sportlari va boshqa ko'plab sport faoliyatlarini amalga oshirish imkonini beradi. O'zbekistonning tabiati, sayyohlar uchun sport bilan shug'ullanishda qulay sharoitlar yaratadi. Masalan, Tyan-Shan tog'lari va Pamir tog'lari sportchilar uchun ajoyib imkoniyatlar taqdim etadi. Bularning barchasi O'zbekistonni sport turizmi uchun jozibador manzilga aylantiradi. Sport turizmining rivojlanishi uchun birinchi navbatda, mamlakatda sport infratuzilmasini yaxshilash zarur. Sport maydonchalari, stadionlar, sport zallari va boshqa sport inshootlarini qurish va yangilash, sport turizmining o'sishini qo'llab-quvvatlaydi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekistonda sport infratuzilmasini rivojlantirish uchun davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Bu jarayonda investitsiyalarni jalb qilish, sport inshootlarini qurish va yangilash, shuningdek, sport tadbirlarini o'tkazish uchun zarur bo'lgan sharoitlarni yaratish zarur. O'zbekistonda sport turizmining yana bir muhim jihati, xalqaro sport tadbirlarini o'tkazishdir. Mamlakatda o'tkaziladigan sport musobaqalari, xalqaro miqyosda sportchilar va tomoshabinlarni jalb qilishga yordam beradi. O'zbekiston, futbol, basketbol, tennis va boshqa sport musobaqalarini o'tkazish orqali, mamlakatni sport turizmi markaziga aylantirish uchun imkoniyat yaratadi. Shuningdek, O'zbekistonning sport federatsiyalari va tashkilotlari, xalqaro sport tashkilotlari bilan hamkorlikni rivojlantirish orqali, mamlakatda sport turizmini yanada kengaytirishi mumkin. O'zbekistonda sport turizmining tendensiyalari ham o'zgarib bormoqda. Yosh avlodning sportga bo'lgan qiziqishi oshmoqda, bu esa sport turizmining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Sport tadbirlari va musobaqalarining ko'payishi, yoshlarni sport bilan shug'ullanishga undaydi va bu orqali sport turizmi sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali sport tadbirlarining reklama qilinishi, sayyohlarni O'zbekistonga jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Yoshlar o'rtasida sportga qiziqishning oshishi, sport turizmi sohasida yangi tendensiyalarni yaratadi va bu jarayonni yanada rivojlantiradi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekistonda sport turizmini rivojlantirish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash ham zarur. Sport turizmi sohasida investitsiyalarni jalb qilish, davlat dasturlari va loyihalarini amalga oshirish, sport turizmiga oid qonunchilikni takomillashtirish, mamlakatning sport turizmi sohasidagi raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, turizm va sport sohalaridagi mutaxassislarini tayyorlash, sport turizmi sohasida bilim va ko'nikmalarni oshirishga imkon yaratadi. Davlat, sport turizmi sohasida yangi loyihalarni amalga oshirish orqali, mamlakatning sport turizmi potensialini oshirishga yordam beradi.

O'zbekistonda sport turizmining rivojlanishining yana bir yo'li – xalqaro hamkorlikni kengaytirishdir. Mamlakat, boshqa davlatlar bilan sport turizmi sohasida tajriba almashish, qo'shma tadbirlar o'tkazish va sport musobaqalarini birgalikda tashkil etish orqali, o'zining sport turizmi potensialini oshirishi mumkin. Bu, O'zbekistonni sport turizmi xaritasi ustida yanada ko'zga ko'rinadigan va jozibador mamlakatga aylantiradi. Xalqaro sport tadbirlarini o'tkazish, O'zbekistonning global sport hamjamiyatidagi o'rnini mustahkamlashga yordam beradi.[1]

O'zbekistonda sport turizmini rivojlantirishda sportning turli turlarini ommalashtirish ham muhimdir. Mamlakatda sportning an'anaviy turlari, masalan, kurash, ot sporti va boshqa sport turlari bilan bir qatorda, zamonaviy sport turlarini ham rivojlantirish zarur. Bu, O'zbekistonni turli xil sport turlarini taklif qiluvchi mamlakatga aylantiradi va sayyohlar uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Sportning turli turlarini rivojlantirish, mamlakatda sport turizmini yanada kengaytirishga yordam beradi. O'zbekistonda sport turizmi rivojlanishi uchun yana bir muhim omil – sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishdir. Sport turizmi, nafaqat sayyohlar uchun, balki mahalliy aholi uchun ham foydali bo'lishi mumkin. Sog'lom turmush tarzini rag'batlantirish, yoshlarni sportga jalb qilish va sport tadbirlarini o'tkazish orqali, mamlakatda sport turizmini rivojlantirishga yordam beradi. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, O'zbekistonning sport turizmi sohasidagi raqobatbardoshligini oshiradi.[2]

O'zbekiston, o'zining boy tarixi, madaniyati va tabiiy go'zalliklari bilan tanilgan mamlakat sifatida, sport turizmi sohasida katta imkoniyatlarga ega. Sport turizmi, sayyohlar uchun sport tadbirlarini kuzatish, sport bilan shug'ullanish yoki sport bilan bog'liq faoliyatlar o'tkazish uchun yangi yo'nalish sifatida rivojlanmoqda. Yurtimizda sport turizmini rivojlantirish, nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki jamoatchilikning sog'lom turmush tarzini shakllantirishga ham xizmat qiladi. O'zbekistonning geografik joylashuvi va iqlimi sport turizmi uchun juda mos keladi. Mamlakatda tog'lar, daryolar, ko'llar va keng yaylovlar mavjud bo'lib, bu joylar sport faoliyatlari uchun ideal sharoitlar yaratadi. Tog'li hududlar, masalan, Tyan-Shan va Pamyir tog'lari, alpinizm, trekking va tog' sporti kabi faoliyatlar uchun juda maqbuldir.[3]

Shuningdek, O'zbekistonning ko'l va daryolari suzish, kanoe va boshqa suv sportlari uchun imkoniyatlar taqdim etadi. Bu tabiiy go'zalliklar, sayyohlarni jalb qilishda muhim ahamiyatga ega. Yurtimizda sport turizmini rivojlantirish uchun bir qancha muhim omillar mavjud. Birinchidan, mamlakatda sport infratuzilmasi, ya'ni sport maydonchalari, stadionlar, mehmonxonalar va transport tizimlari rivojlanmoqda. Davlatning sportni rivojlantirishga qaratilgan siyosati va sport tadbirlarini o'tkazish bo'yicha amalga oshirilayotgan loyihalar bu jarayonni tezlashtirmoqda. Mamlakatda o'tkazilayotgan xalqaro sport musobaqalari, masalan, futbol, basketbol, tennis va boshqa sport turlari bo'yicha turnirlar, sport turizmini jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Sport turizmini rivojlantirishda yoshlar o'rtasida sportga qiziqishni oshirish

ham muhimdir. Yoshlarni sportga jalb etish, ularning sogʻlom turmush tarzini shakllantirishga, jismoniy faollikni oshirishga va sport tadbirlariga qatnashishga ragʻbatlantiradi. Maktablarda va oliy taʼlim muassasalarida sport boʻyicha tadbirlar oʻtkazish, yoshlarni sport bilan shugʻullanishga undash uchun muhimdir. Bu nafaqat sport turizmini rivojlantirishga, balki mamlakatning sport sohasidagi raqobatbardoshligini oshirishga ham yordam beradi. Bundan tashqari, axborot texnologiyalarining oʻrni ham muhimdir. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali sport tadbirlarini reklama qilish, sayyohlarni jalb qilish va ularning fikr-mulohazalarini yigʻish imkoniyatlari mavjud. Saytlar va mobil ilovalar orqali sport tadbirlarini onlayn tarzda kuzatish, chiptalarni sotib olish va boshqa xizmatlardan foydalanish, sport turizmini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Oʻzbekistonning sport sohasidagi muvaffaqiyatlarini taqdim etuvchi platformalar yaratish, sayyohlar uchun qulayliklar yaratadi.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, Oʻzbekistonda sport turizmi katta potensialga ega boʻlib, uning rivojlanishi uchun bir qator yoʻllar mavjud. Mamlakatda sport infratuzilmasini yaxshilash, xalqaro sport tadbirlarini oʻtkazish, yoshlarni sportga jalb qilish, davlat tomonidan qoʻllab-quvvatlash va xalqaro hamkorlikni kengaytirish orqali, Oʻzbekiston sport turizmi sohasida oʻz oʻrnini mustahkamlashi mumkin. Bu esa, mamlakatning iqtisodiy oʻsishiga, ijtimoiy barqarorlikka va xalqaro miqyosda tanilishiga yordam beradi. Oʻzbekiston, oʻzining boy madaniyati va tabiati bilan birga, sport turizmi sohasida ham yangi imkoniyatlar yaratishga tayyor. Mamlakatning sport turizmi sohasidagi rivojlanishi, nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki madaniy almashuvni ham ragʻbatlantiradi, bu esa Oʻzbekistonni dunyo miqyosida yanada tanitadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurazakov, A. (2021). "Oʻzbekistonda sport turizmining rivojlanish tendensiyalari". Oʻzbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi, Toshkent.
2. Murodov, B. (2020). "Sport turizmi va uning iqtisodiy ahamiyati". Oʻzbekiston Milliy Universiteti, Toshkent.
3. Qodirov, S. (2022). "Oʻzbekistonda sport infrastrukturasini rivojlantirish: muammolar va yechimlar". Sport va turizm jurnali, Toshkent.
4. Rahmonov, D. (2019). "Sport turizmi: Oʻzbekistonning yangi imkoniyatlari". Oʻzbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qoʻmitasi, Toshkent.
5. Isroilov, E. (2023). "Oʻzbekistonda sport turizmi va uning global rivojlanish tendensiyalari". Oʻzbekiston xalqaro turizm universiteti, Toshkent.
6. Abdullaeva, N. (2021). "Sport turizmi va uning yoshlar oʻrtasidagi oʻrni". Oʻzbekiston yoshlar ittifoqi, Toshkent.
7. Karimov, R. (2020). "Oʻzbekistonda sport tadbirlarini oʻtkazish va uning turizmga taʼsiri". Turizm va sport tadqiqotlari jurnali, Toshkent.

8. Tashkentov, O. (2022). "Sport turizmi: O'zbekiston tajribasi va kelajak istiqbollari". O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti, Toshkent.
9. Yusupov, A. (2023). "O'zbekistonda sport turizmini rivojlantirish yo'llari". O'zbekiston Respublikasi Turizm va sport vazirligi, Toshkent.
10. Salimov, F. (2019). "Sport va turizm: O'zbekistondagi o'zaro bog'liqlik". O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi, Toshkent.

